

tive Kvalifikationer, mest saadanne, som har siddet i Amtsraadene, i alt Fald har haft med offentlige Forhold at gøre, og derfor kan siges virkelig at have Sagkundskab i Henseende til Jords Udstykning, Jords Værdi o. s. v. Men det er ikke tilstrækkeligt, naar det gælder en Bygning. Vil man have en brøstfældig Bygning restaureret eller erstattet med en anden, er det ikke tilstrækkeligt at tage en Mand, som er udmærket saglig kendt med Udstykning af Jord, med Jords Værdi o. s. v., saa maa man have en bygningskyndig, en Mand, som virkelig med Sagkundskab kan udtale sig om, hvorvidt Bygningen skal restaureres, og hvorledes den i saa Tilfælde skal restaureres, eller om den skal erstattes med en ny og da hvilken ny. Jeg ser ikke, at man kan undlade at have Bygningskonsulenter. Det vilde selvfølgelig være heldigt, om man kunde finde Mænd, der baade kunde være Bygningskonsulenter og Præstegaardskonsulenter, som altsaa havde Sagkundskab paa begge Omraader, og det vil Administrationen vel ogsaa til enhver Tid lægge Vægt paa. Men i øvrigt vil det jo ikke blive nogen kostbar Historie med disse Bygningskonsulenter. Præstegaardskonsulenterne har ikke været saa dyre; jeg tror, de har kostet en 26 000 Kr. i de Par Aar, de har virket, og Grunden til, at de ikke koster saa forfærdelig meget, er jo, at de kun faar et lille Vederlag for hver Forretning, som de er med til, og saa selvfølgelig Befordringsgodtgørelse og de fornødne Dagpenge. Jeg tror derfor, at de Penge, som man maa anvende til Bygningskonsulenter, vil være vel anvendt, thi skal man have anden, tilfældig sagkyndig Bygningshjælp, en Arkitekt her og en anden Arkitekt der, vil man jo ikke faa den fornødne Forbindelse mellem Afgørelserne, og man vil sikkert komme dyrere af Sted dermed. Men Præstegaardsbygningerne og for øvrigt ogsaa Jorderne og Udhusene med, hvor der er Tale om Jord, skal jo afleveres til Menighedsraadene ved en Synsforretning, denne Synsforretning skal sendes til Ministeriet, og det er dette, som endeligt afgør Vilkaarene, og derigennem kan man saa sikre sig, at Afgørelserne ikke bliver alt for uensartede. Ved denne Forretning skal baade Provsten og en Bygningskonsulent og, hvor det gælder Jord, altsaa en Præstegaardskonsulent og saa Menighedsraadet være med. Saa var der en Taler, der mente, at der ikke var nogen Regel for Afstemningen ved den Lejlighed (*Johannes Low*: Jeg spurgte!) Sagen er jo den, at Menighedsraadet her optræder som en Enhed, nemlig som den ene Part

i Sagen, og de andre Herrer som den anden Part i Sagen, og de skal søge at komme til en Overenskomst om, hvilke Bekostninger Fællesfonden skal afholde; er det en ny Præstegaard, da hvilke af de Laan, som allerede er til Stede, Fællesfonden skal dække, og er det en ældre, da hvilke nye Laan Fællesfonden skal betale, for at Menighedsraadet kan overtage en solid og god Præstebolig, som det saa i Fremtiden skal holde ved lige ved Hjælp af det Tilskud, det faar dertil, nemlig $\frac{1}{8}$ af Grundlønnen. Her har det ærede Medlem Hr. Povlsen sagt: Ja, men $\frac{1}{8}$ af Grundlønnen er jo højst forskellig paa de forskellige Steder, og derfor vil det falde ulige ud for Menighedsraadene. Ja, men det skal der ogsaa tages Hensyn til. Der staar udtrykkelig i § 35, som omhandler denne Sag, at der skal tages fornødent Hensyn til Bygningernes Tilstand, Pastoratets Indbyggerantal og Størrelsen af det i § 33, 1ste Stykke, ommeldte Fradrag for Bolig. Hvis det altsaa er et lille Fradrag for Bolig, et 3die Klasses Embede, maa Fællesfonden overtage en større Part, end hvis det er et større Fradrag, altsaa et 1ste Klasses Embede. Ærede Medlemmer vil vist lettest kunne finde sig til Rette med alt dette, naar De tænker paa Tiendeafsløsningsloven. Ikke saaledes, at dette Forhold ved Præstegaardene skulde være fuldkommen kongruent med Tiendeafsløsningen, men der er store Ligheder. Naar Tienden blev afløst ved en Kirke, skulde der tages Hensyn til, hvad den aarlige Vedligeholdelse vilde koste, og Hensyn til de i de nærmeste Aar forekommende Restaurationer, og endelig til, hvilke større Restaurationer Tiden kunde bringe, og det skulde der henlægges Penge til. Paa lignende Maade skal der her tages Hensyn til, hvad det i Fremtiden vil koste at holde Præstegaarden paa Fode, henset til den Tilstand, hvori den nu er, henset til Jordens Størrelse, hvad den passende kan yde, og henset til, hvilke Midler der bliver fra Ottendedelen af Grundlønnen til Hjælp dertil, saaledes at Præstegaardene i Virkeligheden bliver overdraget Menighedsraadene paa Vilkaar, som Landet over er ensartede. Man kan jo ikke sige, at der slet ingen Forskelligheder kan blive, for intet er ens her i Verden, medmindre det er rent mekanisk, Maskinarbejde; det kan man naturligvis lave fuldkommen ens. Men hvor det gælder Livet, levende Mennesker, vil der altid blive nogle Forskelligheder. Menighedsraadet og Provsten, som skal forhandle om Sagen, vil maaske ikke altid komme til samme Resultat i saa Henseende, men Sagen gaar derefter ind til Ministeriet,